

Kovács Anikó

Személyessé vált olvasói tapasztalatok

Ajánlott művek olvasómappákban történő feldolgozásai, prezentációi

Saját tapasztalat közvetítése

- az olvasás élmény, örömteli tevékenység
- szoros párhuzam, személyes kötődés, érdekeltség van/lehet a műbeli világ és az olvasó élete között

Két célközönség:

- Saját gyerekeim
- Diákjaim

Ajánlott olvasmányok

- alkalmasak az értő, élményszerző olvasásra
- Megfelelnek
 - a diákok életkori sajátosságainak
 - érdeklődési körének
 - fiatalok számára fontos témák, problémák
 - ÉRTÉKET képviselnek

Gombos Péter

*„a jelenleginél sokkal jelentősebb szerepet kell adni a kortárs gyermek- és ifjúsági irodalomnak az általános iskolai irodalomtanításban. Egyrészt, mert számtalan figyelemre, olvasásra, megbeszélésre érdemes mű született az elmúlt években, évtizedekben is, másrészt mert e regényekkel **az átlagdiák is elindítható az olvasóvá nevelés útján.**”*

Nincsenek a befogadást gátló tényezők (nehéz nyelvezet, azonosulási lehetőség hiánya)

Hansági Ágnes

A gyermekirodalom BEAVATÓ IRODALOM

Célja:

- az olvasási vágy felkeltése
- az olvasási rutin fenntartása

A klasszikusok nem alkalmasak arra, hogy beavató olvasmányokként funkcionáljanak

- Időben tőlünk távoliak
 - *világtapasztalat*
- Idegen
 - *műveltség*
 - *nyelv*

Beavatási eljárások

- Gyerekeim: közös olvasás
 - a könyv nélkülözhetetlen kellékké vált
 - a nagyobbak már önálló olvasók, könyvtárlátogatók, évi 60-80 könyv
 - „a világon a legizgalmasabb időtöltés az olvasás”*
- Diákjaim: többségük nem olvasásszocializációs közegből érkezik
 - az olvasóvá nevelés színtere áttevődött az iskolába
 - „Sok diáknak csupán az **alkalom** és az **apropó** hiányzik ahhoz, hogy olvasó legyen.” Gombos Péter*

Sikeres alkalom és apropó: OLVASÓMAPPA

- Általam ajánlott címlistából választott regény
- Szempontrendszer segítségével:
 - a műveket mélységeikben megértető szempontok
 - gondolkodás
 - önreflexió
 - szövegértelmezés
 - világértelmezés
 - személyes állásfoglalás

Az olvasómappa összeállításának szempontjai

1. Írj 8-10 mondatos könyvajánlót, hogy miért érdemes elolvasni a művet!
2. Sorolj fel 5-5 érvet, miért tetszett vagy nem tetszett a mű!
3. Értelmezz legalább egy műbeli gondolatot!
4. Készíts illusztrációt a műről!
5. Gyűjtsd össze a műbeli költői/népi/különlegesnek talált kifejezéseket, s készíts értelemző kisszótárt belőle!
6. Készítsd el a szereplők névjegykártyáját!
7. Készíts az egyik szereplő nevében egyes szám első személyben bemutatkozót (miután a szövegből kikerested és kijegyzetelted az illetőre vonatkozó főbb ismérveket)!
8. Fogalmazz meg öt kérdést, amelyeket feltennél a szerzőnek vagy az egyik szereplőnek!
9. Szeretnél-e részt venni a mű eseményeiben (abban a korban, helyszínen élni, átélni mindazt, amit a szereplők átéltek)? Válaszod indokold!
10. Melyik szereplő gondolkodása áll hozzád közel? Kivel tudtál azonosulni a szereplők közül, és miért?
11. Van-e olyan szereplő, akiről olvasás közben megváltozott a véleményed? Válaszod indokold!
12. Mit mondott neked a mű önmagadról, a világról, arról, hogyan kell élni?
13. Milyen olvasási élményt jelentett a mű? Volt-e olyasmi, ami megértési nehézséget okozott? Ha igen, mi volt ez?

Az olvasómappák prezentációi

- Iskolakezdés után bemutatják a választott könyvet az osztálynak
- Kérdésekre válaszolnak
- Részletet olvasnak fel, értelmezik
- Bemutató + mappa értékelése = végső jegy
- A bemutatások alapján választanak még egy könyvet, amelyet 2. félévre elolvasnak
 - Ebből egy érdeklődést felkeltő egyoldalas könyvajánlót írnak, és szövegrészletet választanak

Miért érdemes elolvasni a művet?

- Egyszerű nyelvezet
- Aktuális élethelyzetek
- Szívszorító párhuzamok
- Tanulság, erkölcsi tanítás
- Összefüggést teremt az olvasó életével
- Tükör, melyben önmagunkra ismerhetünk
- Gyereknézőpont
- Kiragad a hétköznapiakból, átformál

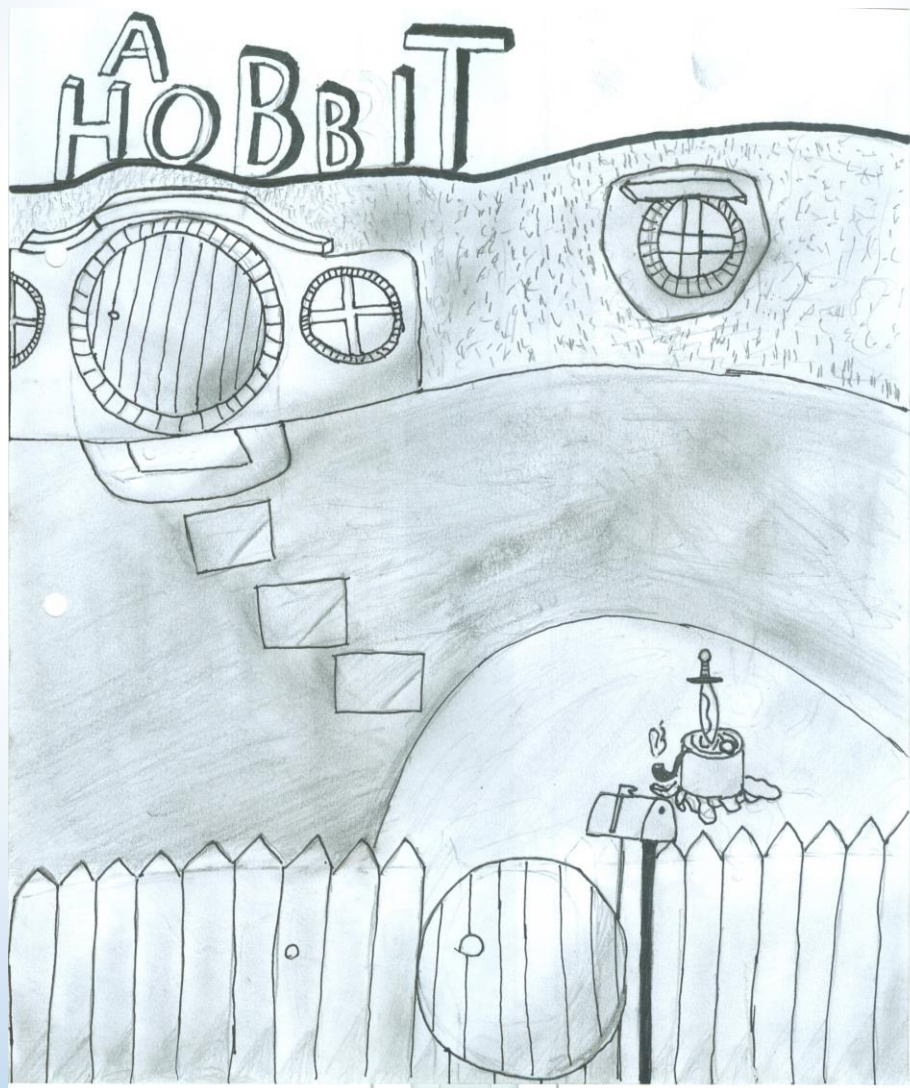
Érvek: miért tetszett a mű?

- Eseménydús, pörgős, fordulatokkal, rejtélyekkel teli cselekmény
- Régebbi korokba történő betekintés lehetősége
- Humoros nyelvezet
- Mögöttes mondanivaló
- Színvonalas illusztrációk
- Nem a rendkívüli, tökéletes szereplőt állítja a középpontba, hanem az átlagost, az esendőt
- A hétköznapiakban is fogva tart, gondolkodásra késztet

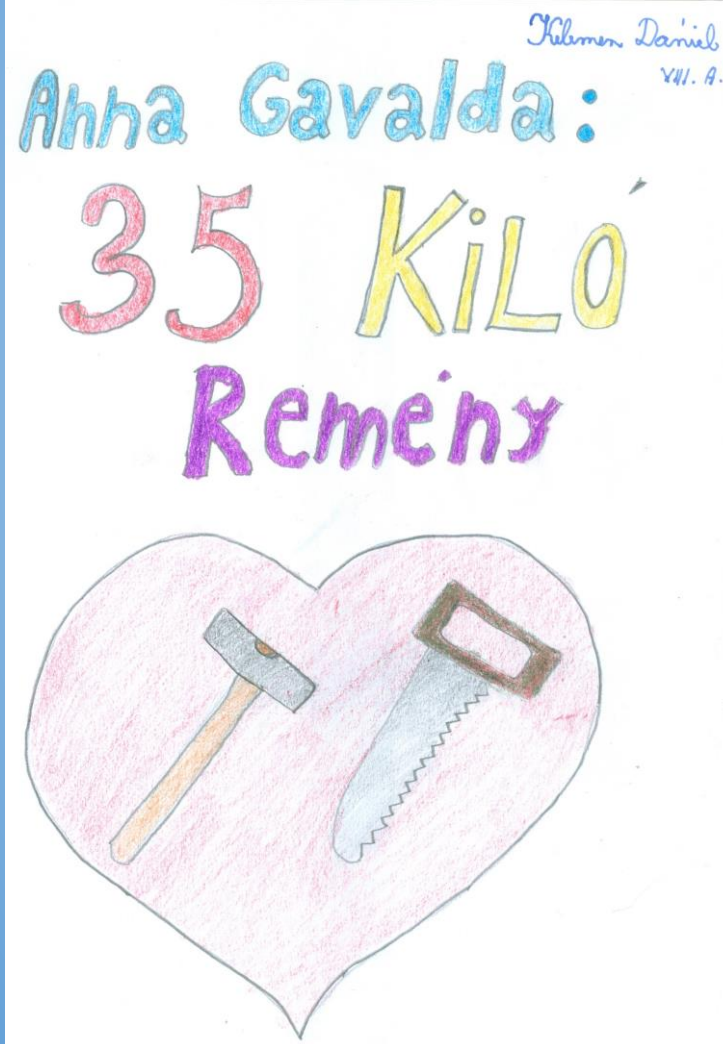
Miért nem tetszett?

- Gyakori szálváltogatás
- Nehezen megjegyezhető nevek
- Kevés információ a mellékszereplőkről
- Szomorú lezárás
- Nyitott befejezés

Illusztrációk

Illusztrációk

Névjegykártyák

A szereplők
névjegykártyái

Helga
tanuló
helguci@gmail.com

Anyós utc.
12. szám

Virág
iskolás

Gyöngyvirág utc.
10. szám.

virag@gmail.com

Noémi
diák

neomi@email.com

Álmos utc. 1. szám.

Rozika
portás

rozikanehi@gmail.com

Művelődési ház utc.
1. szám.

Mihály
receptár

Panthera hegy.
Kincsesbarlang

email cím: mincs

Meredek Jonny

Hegymászó
ma sedmeg@gmail.com

Zsákmány utc. 9. szám

Kismukk

mikmakk@e-mail.com

Águtca 7. A szám

Havasi Lavinia

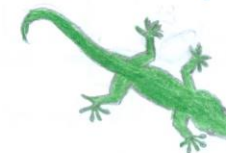
Hegymászó barátnője
everestcukiii@gmail

Zsákmány utc. 9 szám

Gekko
tanuló

Hüllősejtány 6. szám

nemvaranust@gmail

www.munkapozsztose-
lihet@gmail.com

Bütyök utc.
37. szám

Vinnce@gmail.com

Névjegykártyák

TUSKÓ HOPKINS

Tömzsi; orra apró, vörös;
szeretett szivarazni;
hűséges barát; áldozatkész;
mint magánzó járta a világot

SENKI ALFONZ

A világ összes államából
kitiltották; bevallása szerint
"szülőföld nélküli"; karcsú
testalkatú; választékos modorú

CSÜLÖK (JOHN FOWLER)

Megfontolt, előretekinő;
kántornak tanult, majd
matróznak; alkoholcsempész;

Kérdések a szerzőnek

- A helyszínek, szereplők, élmények valódisága vagy fikcionalitása
- Az ihlet eredete
- Az írás, a történetalkítás természete
- Az író megélt tapasztalatai
- A mű aktualitása
- Magánélete
- A siker, népszerűség megélése

Kérdések valamelyik szereplőnek

- A szereplők ki nem mondott érzései
- A cselekedeteik motivációi
- Utóéletük
- Következmények, amelyek nem derülnek ki a cselekményből
- Homályban maradt részletek

Szeretnél-e részt venni a mű eseményeiben (abban a korban, helyszínen élni, átélni mindazt, amit a szereplők átéltek)?

➤ Igen

- Boldog gyermekkor: nyugodtabb, békésebb, izgalmasabb
- A nehézség, küzdelem vonzó kihívás: jellemformáló, gondolkodás formáló
- Bátorítani, lelkesíteni a szereplőt

➤ Nem

- Abban az élethelyzetben, amelyben az egyik szereplő a kirekesztettség, meg nem értés áldozata
 - együttérzés

Melyik szereplő gondolkodása áll hozzád közel? Kivel tudtál azonosulni a szereplők közül, és miért?

- Tulajdonságok számbavétele
 - A jellemvonások párhuzamba állítása saját életükkel
 - Személyes kapcsolatok keresése
 - Önreflektálás

Van-e olyan szereplő, akiről olvasás közben megváltozott a véleményed? Válaszod indokold!

- mérlegelés
 - A szereplők személyiségének fejlődése vagy szétforgácsolódása
 - Kezdetben jelentéktelennek ígérkező figura jelentőségteljessé válik
 - Értékek bontakoznak ki belőle
 - Tanulni lehet tőle

Mit mondott neked a mű önmagadról, a világról, arról, hogyan kell élni?

- Személyes belső tartalmak aktivizálódása
 - Összegzések, következtetések az élet mibenlétére, saját életminőségükre vonatkozóan
 - Ösztönzés:
 - Pozitív életvezetésre
 - Bátorságra, kitartásra, életrevalóságra
 - Másság elfogadására, tiszteletére
 - Magatartásformálásra
 - Szemléletváltásra
 - Berögzült szokások újragondolására
 - Önbizalom növelésére

Mit mondott neked a mű önmagadról, a világról, arról, hogyan kell élni?

- Ráébredt az olvasó élethelyzetének pozitívumaira
- Hála a jelenért
- Barátokra fordított idő fontossága
- Az élet, a pillanatok élvezése
- Felfedi magát a világ az árnyoldalaival is
- Szembesít kegyetlen élethelyzetekkel: óvatosságra int, megküzdési stratégiákat dolgoztat ki
- Tudatos életvitel, folyamatos ön- és világreflexió
- Nézőpontváltás esélye

Milyen olvasási élményt jelentett a mű? Volt-e olyasmi, ami megértési nehézséget okozott? Ha igen, mi volt ez?

- Nem okoztak megértési nehézséget
- Örömteli időtöltés
- Pozitív emlékek
- Letehetetlen
- Beavatás a könyvek világába: olvasni önfeledt élmény, hatalmas kaland
- Megköszönik az ajánlást

Konkluziók

- 99%-os eredmény
- „Nagyon tetszett ez az olvasómappa elkészítése. Nagyon élveztem. 😊”
- Hatalmas **lehetőség** és **felelősség**
- Kimozdítani az „eddig nem szerettem olvasni” állapotból
- Elindítani egy izgalmaikkal teli ön- és világmegismerési úton

Hansági Ágnes szerint **„mindenkinek, aki magyarul beszél, gondolkozik és ír, közös felelőssége, hogy a digitális bennszülöttek nemzedéke is rutinos olvasó legyen. Ezt kizárólag olyan módon érhetjük el, ha szem előtt tartjuk a gyermekolvasók olvasási vágyának felkeltését és folyamatos fenntartását.”**

